

> N I E U W S B R I E F <

INITIATIEFGROEP DUURZAAM

UITGAAND TOERISME

Maart 2007

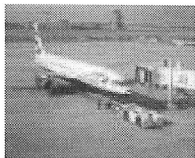
> Platform IDUT

Costa del Zandvoort; de toekomst?

Liggen de Costa's in de toekomst aan de Noordzee en verwoestijnt Zuid Europa? Gaat vliegen in de ban vanwege het klimaatprobleem? Het thema van de Groeneveld Conferentie 2007 is Toerisme & Klimaatverandering.

Dat toerisme en klimaatverandering nauw met elkaar verboden zijn staat buiten kijf. Vakantieverkeer draagt bij aan het broeikaseffect en klimaatverandering zal leiden tot verandering van bestemmingen. Zo laten prognoses zien dat noordwest Europa een aantrekkelijke zomerbestemming kan gaan worden voor inwoners van zuid Europa, in plaats van andersom.

De Groeneveld Conferentie gaat in op beide aspecten van de relatie toerisme en klimaatverandering. Hoe liggen die relaties? Wat zijn de prognoses, wat kan de reissector doen om klimaatverandering tegen te gaan? Wat gaat er voor de Nederlandse reissector veranderen?

Naast tal van gezaghebbende sprekers op dit terrein worden deelnemers actief betrokken bij de discussie. Voor touroperators zal bovendien een speciale expertmeeting worden georganiseerd. De dag zal worden afgesloten met een einddebat met Steven van der Heijden (CEO TUI Nederland), Jan Rotmans (hoogleraar Erasmus Universiteit) en Paul Eldering (Reisrevue).

Begin mei zullen de uitnodigingen voor de conferentie worden verzonden. Kijk voor meer informatie op www.IDUT.nl of stuur een mail naar Groeneveld@idut.nl

Reisbegeleiders en duurzaam toerisme

Wat doe je als reisbegeleider met plastic waterflessen? Wat doe je met het afval tijdens een kampeersafari? Wat moet je met deelnemers die pennen en ballonnen aan kinderen willen uitdelen? Hoe maak je deelnemers duidelijk dat bepaalde bevolkingsgroepen niet gefotografeerd willen worden?

Bij dit soort vragen wordt stil gestaan in het boek *Duurzaam reizen in de praktijk*; dilemma's van reisbegeleiders. Reisbegeleiders moeten overigens niet verwachten dat ze in dit boek pasklare antwoorden op hun vragen krijgen. Daarvoor zijn veel dilemma's te zeer situatie-afhankelijk: in een andere cultuur of context is er mogelijk zelfs geen sprake van een dilemma! Wel schetst deze uitgave een kader dat houvast biedt om standpunten te funderen en over te dragen. Onderwerpen die aan bod komen hebben betrekking op natuur- en milieuvraagstukken, sociaal-culturele vraagstukken en sociaal-economische vraagstukken.

Deze uitgave is ontstaan vanuit de behoefte van Sawadee Reizen om concreet inhoud te geven aan duurzaam toerisme. Dit mede naar aanleiding van steeds terugkerende dilemma's vanuit 'het veld' en de wens om daar als organisatie correct en onderbouwd op te reageren. Tijdens hun werk krijgen reisbegeleiders immers regelmatig te maken met situaties die vragen oproepen, maar waar geen standaard oplossing voor is. Toch wordt er van ze verwacht dat ze met een antwoord komen. Het zijn schijnbaar eenvoudige zaken, maar voor reisbegeleiders is het niet altijd even makkelijk om een eenduidig advies aan de groepsleden te geven.

Voor de uitvoering van dit plan ging Sawadee Reizen op zoek naar partners en vond gehoor bij IUCN Nederlands Comité en uitgever Informatie Verre Reizen (IVR). IUCN Nederlands Comité zorgde voor de financiering van het boek, IVR voor de coördinatie en productie. Auteur van het boek is Jolijn Geels, schrijfster van een aantal reisboeken. Zij heeft vele reizen begeleid en geeft sinds 2002 trainingen aan reisbegeleiders.

Dit boek kon gerealiseerd worden dankzij de medewerking van verschillende reisorganisaties waaronder de IDUT-leden Sawadee, Baobab en TUI. Zij waren bereid om hun reisbegeleiders en hostesses een vragenlijst voor te leggen waarin die zich konden uitspreken over hun dilemma's. Velen grepen deze gelegenheid aan en gaven voorbeelden van problematische situaties. Deze 'feedback' vormde de basis voor deze uitgave. Om ook andere reisbegeleiders de mogelijkheid te bieden hun dilemma's te uiten of te reageren op de inhoud van het boek gaat vanaf de verschijning van het boek (eind maart) de website www.duurzaamreizen.com van start.

Duurzaam reizen in de praktijk; dilemma's van reisbegeleiders, Jolijn Geels. Informatie Verre Reizen, Nijmegen, maart 2007, 128 pag., ISBN 978 9076888 781. Het boek kan besteld worden bij IVR via een eenmalige machtiging. Prijs € 9,90 (€ 12,50 incl. verzending). Kijk op www.duurzaamreizen.com en www.tegastin.nl

Nederlands- Vlaamse Vrijetijdsstudiedag

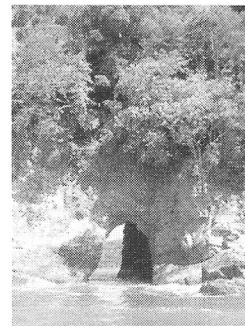
Het Vrijetijdsnetwerk VVS (de Vereniging voor de VrijetijdsSector) zorgt met de terugkeer van de Nederlands-Vlaamse Vrijetijdsstudiedag op 12 april a.s. voor een dag vol presentaties over het thema 'ruimte voor vrijetijd'.

De dag wordt georganiseerd i.s.m. het NHTV congresbureau. De locatie is de NHTV internationale hogeschool Breda, Archimedesstraat 17 te Breda (de nieuwe locatie van de opleiding Vrijetijdsmanagement).

Prof. dr. ir. Hans Mommaas verzorgt de plenaire inleiding. Daarna volgen thematische parallelsessies waarin recent onderzoek wordt gepresenteerd en besproken. De inmiddels ingeleverde abstracts en een aanmeldingsformulier kunt u vinden op de website www.vrijetijdsnetwerk.nl.

Rainforest Alliance & duurzaam toerisme

Met hun rugzakken, verrekijkers en honger naar nieuwe ervaringen leveren toeristen wereldwijd een belangrijke economische bijdrage. De uitdaging is: hoe kan toerisme worden ontwikkeld zonder dat natuur en cultuur het onderspit delven?

Rainforest Alliance is een internationale natuurbeschermingsorganisatie, actief op het gebied van landbouw (certificering met het 'kikker-logo' van onder andere Chiquita-bananen en de koffie op KLM-vluchten) en bosbouw (certificeren van FSC-geproduceerd hout). Daarnaast is één van de doelen van Rainforest Alliance het bevorderen en ondersteunen van ecologisch en sociaal verantwoord toerisme in Latijns Amerika "helping responsible travellers choose vacations that can change the planet" (zie www.rainforest-alliance.org). De activiteiten van Rainforest Alliance richten zich onder andere op het verduurzamen van toeristische accommodaties in een aantal Latijnsamerikaanse landen, in het bijzonder in Costa Rica, Belize, Nicaragua, Ecuador en Guatemala. Accommodaties worden getraind op het gebied van effectief management en de vereisten van certificeringsprogramma's voor duurzaam toerisme. Rainforest Alliance promoot de getrainde accommodaties bij toeroperators en reizigers: hoe meer vraag, hoe meer aspiraties en enthousiasme bij accommodaties voor duurzaamheid! In dit kader is adviesbureau CREM gevraagd om Europese touroperators voor een partnerschap met Rainforest Alliance te interesseren. Het doel van het partnerschap is om *duurzame* accommodaties opgenomen en gepromoot te krijgen in door de touroperators aangeboden reizen. In het komende jaar zal Rainforest Alliance kennismakingsreizen ('familiarization trips') naar enkele landen voor geïnteresseerde touroperators organiseren. Met eigen ogen de duurzame toeristische activiteiten aanschouwen!

Vragen of interesse in een partnerschap/FAM trip? Neem contact op met Jolanda van Schaick van CREM (vanschaick.jm@crem.nl) of Cristina Suhr van Rainforest Alliance (mcsuhr@ra.org).

Luchtvaart en milieu: een duivels dilemma

Vliegen zit in onze genen: dáár waren de deelnemers aan het VVM-symposium over luchtvaart op 8 maart het over eens. Over de oplossingen voor de milieuproblemen van de luchtvaart liepen de meningen echter uiteen. Technologie, emissiehandel, spreiding over regionale luchthavens: elke oplossing heeft beperkingen of leidt tot nieuwe problemen. Kunnen we wel iets doen wat zoden aan de dijk zet?

Professor Jaap de Wit van de Universiteit van Amsterdam liet zien dat de groei in de luchtvaart zeer sterk zal zijn. Deels is dat autonoom: inkomens nemen toe, Chinezen gaan vliegen en vergrijzing levert meer mensen tijd voor reizen. Tegelijk is het ook beleid: zowel de Nederlandse regering als de Europese Commissie beogen vliegen zo goedkoop mogelijk te maken door liberalisering van de markt. Tegelijk ontvangt de sector volgens Ton Sledsens van Stichting Natuur & Milieu miljarden overheidssteun doordat ze geen BTW op tickets of accijns op kerosine betaalt. Jan Ernst de Groot, Executive Vice-president Corporate Center van de KLM stelt dat er bij zulk beleid voor luchtvaartmaatschappijen alleen maar groei mogelijk is en proberen zo zuinig mogelijk te vliegen. Helaas gaat dat voorbij aan de milieukosten van luchtvaart: volgens Bart Boon van CE Delft zijn die ca €50 miljoen voor geluidhinder, €45 miljoen voor luchtkwaliteit en €1000 miljoen voor klimaatverandering. Schiphol speelt een grote rol in de Nederlandse economie, maar levert ook economische nadelen op, bijvoorbeeld door de negatieve toerismebalans (door goedkoper vliegen gaan meer Nederlanders naar het buitenland dan andersom).

De luchtvaart heeft een natuurlijke prikkel tot zuinigheid - vanwege het gewicht van de brandstof - waardoor de techniek van de huidige vliegtuigen grotendeels is uitontwikkeld. Het kan theoretisch de komende veertig jaar nog 50% zuiniger, maar dan houdt het wel op. Overschakelen op alternatieve brandstoffen is voorlopig geheel niet in zicht. Dus de grootste kostenpost - klimaatverandering - blijft voorlopig.

In het debat kwam de weerbaarheid van de problematiek duidelijk naar voren: elke oplossing - als deze al effectief is - heeft bezwaren en beperkingen. Klimaatverandering is het meest weerbarstige en duurste probleem. Juist daarvoor is bij de luchtvaart geen voldoende technologische oplossing in zicht, terwijl de groei onstuitbaar lijkt. Toch is die groei ook een gevolg van bewuste politieke keuzes. Het debat of mikken op luchtvaart als speerpunt van de economie verstandig is in het licht van klimaatverandering moet nog beginnen.

Meer informatie? Neem contact op met Paul Peeters (pmpeeters@peetersadvies.nl).

Duurzaam toerisme in Latijns-Amerika

Cordaid heeft in samenwerking met Lokaal Mondiaal een film gemaakt over haar werk op het gebied van duurzaam toerisme in Latijns-Amerika. In de film staan programma's die Cordaid in Bolivia en de Dominicaanse Republiek ondersteunt, centraal.

In de Dominicaanse Republiek wonen bijna 9 miljoen mensen, waarvan 3 miljoen in de hoofdstad San Domingo. Het toerisme is hier relatief laat op gang gekomen. Dat heeft te maken met de grote armoede en natuurrampen die het land vaak treffen, zoals orkanen. Maar sinds 2001 gaan er weer veel mensen op vakantie. Vooral de all-inclusive resorts zijn in trek. Nu komen jaarlijks tussen de twee en drie miljoen toeristen (ca. 80.000 Nederlanders) naar de Dominicaanse Republiek. Toerisme is een van de branches waar de meeste inkomsten uit gewonnen worden. Op dit moment hebben 44.000 mensen een baan in de toeristische branche. Indirect verdienen 110.00 mensen hun geld door het toerisme.

De souvenirbranche is belangrijk, maar een groot deel van de souvenirs die te koop zijn in de winkels waar alleen toeristen komen, wordt niet gemaakt in de Dominicaanse Republiek maar wordt geïmporteerd uit Azië. Hier zie je bijvoorbeeld beeldjes van Aziatische olifanten met het opschrift 'made in China'.

Cordaid ondersteunt producenten die wel lokale souvenirs maken en verkopen aan toeristen. Hierdoor kunnen de producenten hun inkomen aanvullen.

Bolivia ondersteunt Cordaid twee 'community based tourism' projecten. In de buurt van Santa Cruz bevindt zich het Amboró Park, een gebied met een gevarieerde flora en fauna. Drie gemeenschappen in de buurt van het park hebben eenvoudige lodges gebouwd waar mensen kunnen overnachten. Er zijn wandeltochten uitgezet en gidsen opgeleid. De lokale bevolking is verder ook verantwoordelijk voor de administratie.

Een ander project, ook in de buurt van Santa Cruz, is Buena Vista, een initiatief van een lokale koffieverwerker (met UTZ Kapeh keurmerk). Dankzij een krediet heeft men op de koffieplantage bungalows meer gebouwd voor de luxe vakantie. Verder worden koffietours over de plantage georganiseerd. Er wordt in het kader van verantwoord ondernemersschap samengewerkt met een gemeenschap in de buurt waar lodges zijn gebouwd.

Cordaid heeft zowel een handelskrediet aan het bedrijf verleend als ook een krediet beschikbaar gesteld dat als kapitaal voor de ontwikkeling van toeristische activiteiten ingezet wordt.

De film duurt ongeveer 26 minuten en binnenkort zal er een Engelse versie (met ondertiteling) worden gemaakt. De film is bij Cordaid (www.cordaid.nl) of Lokaal Mondiaal (www.lokaalmondiaal.net) te bestellen.

IDUT leden

ANVR
CBI
ECPAT
ICIS Universiteit Maastricht
KNV busvervoer
Nederlands Alpen Platform
SNV
Wageningen Universiteit

ANWB
Cordaid
Fontys Hogescholen
IUCN NL
Milieu Centraal
NHTV/CSTT
Thomas Cook NL
WNF

Baobab Reizen
ECEAT
Hogeschool Inholland Delft
Informatie Verre Reizen
Ministerie van LNV
Sawadee Reizen
TUI Nederland

Agenda

26 april	IDUT bijeenkomst (alleen voor leden)
25 - 27 april	UNWTO 'Workshop on sustainable tourism indicators and destination management' in Kolasin, Montenegro.
14 - 16 mei	Global Ecotourism Conference 2007 in Noorwegen, georganiseerd door TIES, Ecotourism Norway en UNEP. Voor meer informatie kijk op : www.ecotourismglobalconference.org/
13 juni	Groeneveld Conferentie 2007 'Toerisme & Klimaatverandering', lokatie Hogeschool Inholland Haarlem. Voor meer informatie: www.IDUT.nl

Contact

Deze nieuwsbrief is een uitgave van het Platform IDUT
Secretariaat IDUT, p/a IUCN NL t.a.v. Penny van Beek
Plantage Middenlaan 2k, 1018 DD Amsterdam

Tel: 020 344 9459
E-mail: info@idut.nl
Internet: www.idut.nl